

Folketingets Uddannelses- og Forskningsudvalg
Christiansborg

29. marts 2023

Svar på Uddannelses- og Forskningsudvalgets spørgsmål nr. 43 (Alm. del) af 26. januar 2023 stillet efter ønske fra Katrine Robsøe (RV)

Spørgsmål

Kan ministeren bekræfte, at Finansministeriets generelle regneprincipper tilsiger, at ”investeringer i et højere uddannelsesniveau først og fremmest styrker den økonomiske velstand (målt ved BNP), mens virkningen på de offentlige finanser på længere sigt er omtrent neutral”? Der henvises til Finansministeriets analyse fra 2018 ”Effekt på velstand, arbejdsudbud og holdbarhed af kandidatstudie for ingeniører og cand.merc.”

Svar

Finansministeriets regneprincipper for generelle skift mellem uddannelsesniveauer tilsiger, at et højere uddannelsesniveau generelt er forbundet med en højere produktivitet og velstand *jf. Finansredegørelse 2014 samt Regneprincipper og modelanvendelse – dynamiske effekter af offentligt forbrug og offentlige investeringer (2018)*.

Under Finansministeriets sædvanlige forudsætninger påvirker produktivitetsændringer i udgangspunktet ikke den offentlige saldo. En højere produktivitet – som resulterer i højere lønninger – øger på den ene side det offentlige skatteindtægter, men vil i udgangspunktet ikke påregnes at styrke de offentlige finanser. Det skyldes grundlæggende, at der på den anden side mekanisk vil være en tilsvarende modsatrettet effekt på de offentlige udgifter. Lønudgiften til offentlige ansatte vil alt andet lige stige, da den må følge lønudviklingen i den private sektor, og idet overførelsesindkomsterne bliver reguleret på baggrund af lønudviklingen, vil de også stige tilsvarende.

Det bemærkes, at regneprincipperne er gennemsnitsbetragtninger, som omhandler skift mellem uddannelsesniveauer og ikke uden videre kan overføres til virkninger af større strukturelle ændringer eller skift mellem uddannelser inden for samme uddannelsesniveau.

Et højere uddannelsesniveau vil være forbundet med højere offentlige udgifter til uddannelsesstatuser og SU og et lavere arbejdsudbud fra de personer, der er under uddannelse. På længere sigt kan et højere uddannelsesniveau føre til en højere

erhvervsdeltagelse, hvilket vil øge skatteindtægterne og reducere udgifter til overførselsindkomster.

Den samlede virkning på de offentlige finanser vil afhænge af, hvor de konkrete skift i uddannelsesniveauerne sker. Der forventes således fx en større langsigtet beskæftigelsesvirkning, og derigennem større positiv virkning på den offentlige saldo, ved at flere ufaglærte bliver faglærte end ved at flere med en kort videregående uddannelse eller mellemlang videregående uddannelse tager en lang videregående uddannelse. Sidstnævnte er også afspejlet i, at der i *Effekt på velstand, arbejdsudbud og holdbarhed af kandidatstudie for ingeniører og cand.merc* blev opgjort et positivt holdbarhedsbidrag i det hypotetiske tilfælde, at flere personer vælger diplomingeniør/HA frem for hhv. civilingeniør/cand.merc.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister